

Streszczenie popularnonaukowe

Projekt koncentruje się na sposobach i środkach, które autorzy najstarszych kronik duńskich wykorzystywali by zdefiniować Duńczyków jako wspólnotę. *Chronikon Lethrense*, *Chronikon Roskildense* oraz *Brevis Historia Regum Dacie* autorstwa Svena Aggesena to krótkie narracje powstałe w połowie XII w., które bezpośrednio poprzedzają powstanie monumentalnej duńskiej kroniki pióra Saxa Gramatyka. Dzieła te już choćby ze względu na swoją metrykę zasługują na szczególne zainteresowanie, jednak najbardziej interesującym faktem jest rodzenie się duńskiego piśmiennictwa historycznego w okresie trwającego właśnie w centrum łacińskiej Europy tzw. renesansu XII w. Wskazuje to na szczególne znaczenie tego okresu dla formowania się duńskiej monarchii, a także świadomości wspólnotowej, którą starano się wokół niej rozwijać.

Celem projektu jest określenie w jaki sposób w kręgu XII-wiecznych intelektualistów Duńczycy funkcjonowali jako wyobrażona „wspólnota tekstu”, a także w jaki sposób zaprezentowana przez autorów tych trzech niewielkich kronik perspektywa bliska jest wyobrażeniom Saxa Gramatyka oraz innych europejskich intelektualistów XII w. Innymi słowy, kluczowe pytanie brzmi: Co w XII w. oznaczało bycie Duńczykiem i jak to się ma do innych koncepcji tożsamościowych tego okresu? Badania nad wspomnianymi kronikami były dotychczas prowadzone ze stosunkowo niewielkim rozmachem, o czym świadczy fakt zupełnego pominięcia przez badaczy kluczowego problemu tożsamości. Projekt ma na celu uzupełnić tę lukę wykorzystując w tym celu teorie „wspólnoty wyobrażonej” Benedykta Andersona i „wspólnoty tekstu” Briana Stocka, które zaistniały już we współczesnych badaniach nad historią idei w średniowieczu. Duńskie kroniki z XII w. zostaną przeanalizowane w zestawieniu z dziełem Saxo Gramatyka, swoimi odpowiednikami z Norwegii tego okresu, a także wybranymi działami z innych części Europy, co pozwoli na postawienie szeregu bardziej generalnych wniosków i postulatów badawczych. Projekt wpisuje się bowiem w szerszą dyskusję nad problemem kreowania tożsamości zbiorowych na peryferiach średniowiecznej Europy, a co za tym idzie także kwestii recepcji kultury zachodniej na tych obszarach. Ze względu na przyjęte rozwiązania metodologiczne i metodyczne, poczynione wnioski będą stanowić istotny wkład w badania nad tym problemem, nie tylko w kontekście Skandynawii i basenu Morza Bałtyckiego, ale również pozostałych obszarów, które w X-XI w. znalazły się w kręgu kultury łacińskiej.